

**UCHWAŁA NR XXXIX/303/2022
RADY GMINY POKÓJ**

z dnia 14 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii i Uzależnień Behawioralnych na lata 2023 -2024**

Na podstawie art. 4¹ ust.2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i ust 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050) Rada Gminy Pokój uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii i Uzależnień Behawioralnych na lata 2023 - 2024, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pokój.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wacław Kociencki

Załącznik do uchwały Nr XXXIX/303/2022

Rady Gminy Pokój

z dnia 14 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH
NA LATA 2023-2024**

Wprowadzenie

Zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Dokumentem, na podstawie którego realizowane są zadania w tym zakresie, jest Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stanowiący część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pokój w latach 2016 - 2026. Elementem gminnego programu jest również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Rada Gminy Pokój uchwała na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).

Niniejszy program stanowi element Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pokój na lata 2016-2026, jest także komplementarny z Rocznym Programem współpracy Gminy Pokój z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023.

Wyżej wskazane programy gminne określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz behawioralnych.

Realizacja zadań, o których mowa w programie stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu jest również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Program zapewnia podjęcie działań na rzecz trzeźwości w naszej gminie, przeciwdziałania powstawaniu i usuwa następstwa związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz wspiera wszelką działalność w tym zakresie. Celem ogólnym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii jest zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych a w konsekwencji promowanie właściwych postaw wobec problemów nadużywania i uzależnienia od alkoholu, narkotyków i czynników behawioralnych.

Alkohol, narkotyki, a we współczesnym świecie również coraz częściej rozpoznawane uzależnienia behawioralne są jednym z największych zagrożeń dla funkcjonowania zarówno jednostki, jak i całego społeczeństwa. Alkohol, narkotyki to środki odurzające, silnie wpływające na psychikę, funkcjonowanie organizmu i zachowania człowieka. Uzależnienie od alkoholu, narkotyków czyli alkoholizm i narkomania oraz współcześnie diagnozowane uzależnienia behawioralne zaczynają się i rozwijają podstępnie, bez świadomości osoby zainteresowanej. Nie ma takiej grupy społecznej i zawodowej, której zjawiska te nie dotyczyłyby. Łatwy dostęp do wszelkiego rodzaju napojów alkoholowych, narkotyków, obyczajowe, postępujące ubóstwo i bezrobocie, stałe zagrożenie utraty pracy wśród wielu środowisk, upadek wartości rodzinnych i norm społecznych jak też coraz powszechniejszy brak umiejętności radzenia sobie z problemami dnia codziennego przyczyniają się do narastania problemów alkoholowych, problemów z narkotykami oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Alkoholizm, narkomania czy uzależnienia behawioralne wyniszczają nie tylko uzależnionych, ale również ich rodziny. Współuzależnienie dotyka najczęściej współmałżonków, dzieci oraz rodziców osób uzależnionych, powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, systemu wartości. Alkoholizm, koalkoholizm,

narkomania oraz uzależnienia behawioralne wywołują problemy społeczne, które korelują z przemocą w rodzinie.

Grupy społeczne szczególnie zagrożone problemami uzależnień od alkoholu to:

- bezrobotni (zwłaszcza długotrwale) i ich rodziny,
- rodziny wielodzietne, rodziny niepełne,
- ludzie młodzi (w tym młodzież szkolna).

Skutki alkoholizmu w społeczeństwie to: przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawczo-opiekuńcza, ubożenie rodzin, rozpad więzi rodzinnych (rozwoły), wzrost agresji i przestępczości, przejmowanie negatywnych wzorców zachowań przez młodzież (demoralizacja). Bariery utrudniające rozwiązywanie problemów alkoholowych: wstyd rodzin i osób dotkniętych problemem alkoholowym, tradycja nadmiernej konsumpcji alkoholu w pewnych środowiskach: stereotypy i mity dotyczące problemu, nadmierna pobłażliwość.

Gmina Pokój obejmuje 13 sołectw, w których wg stanu na 6.12.2022 r. zamieszkuje, łącznie 4962 osób, w tym 908 do 18 roku życia, 4054 – powyżej 18 roku życia. Na terenie gminy Pokój jest 10 punktów sprzedaży alkoholu, w tym 9 sklepów ogólnospożywczych ze stoiskiem monopolowym oraz 1 punkt gastronomiczny.

Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych jest czynem karalnym zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 3, posiadanie nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) jest karane grzywną, a w przypadku posiadania znacznej ilości tych środków, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3. Za handel narkotykami grozi kara pozbawienia wolności od roku do 10 lat a w przypadku sprzedaży lub ułatwienia użycia małoletniemu kara nie krótsza niż 3 lata. Udzielenie środka odurzającego, substancji psychotropowej lub nowej substancji psychoaktywnej albo nakłanianie do użycia takiego środka przez inną osobę podlega karze pozbawienia wolności do lat 3, a w przypadku udzielenia małoletniemu karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

W 2022 roku nie zarejestrowano osoby, która zgłosiłaby się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pokoju o udzielenie pomocy z powodu uzależnienia od narkomanii. Istnieje konieczność podejmowania działań informacyjnych na temat szkodliwości tych środków, szczególnie wśród dzieci i młodzieży oraz środowisk zagrożonych.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałaniu Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym realizuje cele Narodowego Programu celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia - profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Program wpisuje się w cele i zadania wpisane w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021–2025 dla jednostek samorządu terytorialnego, które powinny zapewniać osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, w tym udzielać wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom wy w przedszkolach, szkołach i placówkach.

I. Cele i zadania przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym

1. wspieranie punktów pierwszego kontaktu, umożliwiających konsultację oraz uzyskanie fachowej pomocy i informacji,
2. prowadzenie rozmów interwencyjno - motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol, zażywających narkotyki oraz z podejrzeniem uzależnień behawioralnych,
3. przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego,
4. kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia i wskazanie zakładu leczniczego,
5. wnioskowanie do Sądu Rodzinnego o poddanie się obowiązkowi leczenia osób uchylających się od podjęcia leczenia,
6. motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego oraz wspieranie ich rodzin.
7. udzielanie porad ofiarom przemocy domowej,
8. dożywanie dzieci i młodzieży w stołówkach szkolnych z rodzin dysfunkcyjnych.
9. współpraca GKRPA z policją, prokuraturą, szkołami, pracownikami służby zdrowia, pracownikami służb socjalnych w celu udzielania profesjonalnej pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia (alkohol, narkotyki i inne uzależnienia) oraz dotkniętych przemocą domową.
10. prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, którego zadaniem jest:

- a. informowanie o możliwości podjęcia leczenia i zmotywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia ambulatoryjnego,
 - b. udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu,
 - c. rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia oraz informacji o możliwościach jej powstrzymania,
 - d. zainicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
 - e. informowanie klientów na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu oraz innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc,
 - f. udzielenie pomocy osobom współuzależnionym, poprzez organizowanie wsparcia psychologicznego,
 - g. upowszechnianie informacji o istniejących placówkach leczenia odwykowego,
 - h. kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe,
 - i. współdziałanie z placówkami leczenia odwykowego,
 - j. zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych m.in. poprzez: udzielanie świadczeń pomocy społecznej,
11. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, alkoholu i uzależnień behawioralnych m. in. poprzez:
 - a. wspieranie działalności placówek ambulatoryjnych,
 - b. finansowanie programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach leczenia uzależnień,
 - c. upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych,
 12. wspieranie innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
 13. wspieranie działalności socjoterapeutycznej,
 14. wspieranie programów wczesnej interwencji, adresowanych do młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających,
 15. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
 16. zbieranie i analizę danych dotyczących problemu narkotyków i narkomanii na poziomie lokalnym,
 17. finansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
 18. współpraca z dyrektorami szkół w zakresie organizowania w szkołach spotkań dzieci i młodzieży z przedstawicielami policji oraz specjalistami ds. uzależnień.

II. Podejmowanie działań ograniczających dostępność alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych

1. Przestrzeganie na terenie gminy zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów o zawartości powyżej 4,5% alkoholu.
2. Eliminowanie przypadków dokonywania zakupów alkoholu przez młodzież poprzez kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Podejmowanie innych działań w związku z naruszeniem przepisów ustawy.

III. Podejmowanie działań ograniczających uzależnienia od narkotyków i substancji psychoaktywnych.

1. Monitorowanie zjawiska alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w gminie.
2. Prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej, i profilaktycznej na zasadzie współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się tą problematyką.
3. Leczenie, rehabilitacja i integracja osób uzależnionych na zasadzie współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się tą problematyką.
4. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych na zasadzie współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się tą problematyką.

IV. Preliminarz wydatków na realizację Gminnego Programu

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2023
	zadanie	320 000 w zł
1.	Wynagrodzenia członków komisji, opłaty sądowe, opłaty lekarzy specjalistów za wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia, szkolenia sprzedawców	8 000
2.	Koszty bieżące funkcjonowania komisji	10 000
3.	Zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych, uczestnictwo w kampaniach ogólnopolskich	2 000
4.	Prowadzenie punktu konsultacyjnego, zakup materiałów i usług, w tym psychologa za prowadzenie psychoterapii indywidualnej osób uzależnionych, profilaktyka przeciwozależnieniowa w środowisku lokalnym	300 000

W 2024 r. planowane wydatki finansowane będą ze środków budżetu gminy, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu gminy Pokój na 2024 rok.

Postanowienia końcowe

Za ustalenie szczegółowego harmonogramu i terminów realizacji zadań wynikających z niniejszego Programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Pokój. Środki finansowe na realizację Programu zapewnione są w planach budżetowych gminy w ramach wpłat za wydawane zezwolenia oraz innych dochodów. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala szczegółowy zakres działań, wynikających z programu profilaktyki, wnioskując jednocześnie o przeznaczenie na ten cel stosownych środków w budżecie gminy.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnień Behawioralnych. Za udział w posiedzeniach, czynnościach kontrolnych, członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- 300,00 zł brutto (trzysta złotych brutto), natomiast przewodniczącemu przysługuje wynagrodzenie 400 zł brutto (czterysta złotych brutto)